LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 17. KETVIRTADIENIS, BALANDŽIO-APRIL 28, 1949 VOL.-METAI XXXIII

Dienos Klausimai ir Dar Šis-Tas

BALF'o vadovybė kviečia visuomenę remti aukų sukėlimo vajų. Dar kelios dešimtys tūkstančių tremtinių randasi Europoje ir daugelio padėtis yra labai varginga. BALF'o vadovybė taipgi ragina visus, kas tiktai gali, prisidėti prie tremtinių traukimo į šią šalį. Tuo tikslu reikalinga išpildyti formas garantuojant butą ir darbą. Tai yra patrijotingas ir mielaširdingas darbas—ištiesti pagalbos ranką nelaimingiems mūsų tautiečiams netekusiems tėvynės nei savų pastogių.

* * *

Jungtinių Valstybių delegacija Jungtinėse Tautose pareiškė savo priešingumą, kad ši organizacija tyrinėtų Vengrijos primato kardinolo Mindszenty, liuteronų vyskupo Ordass ir 15 bulgarų protestantų ministerių bylas. Šios šalies delegacija nurodo, kad pirmiau alijantai turi ištirti, kiek raudonieji yra prasilenkę su taikos sutartimis, padarytomis su Vengrija ir Bulgarija. Jeigu minėtų šalių komunistinės vyriausybės atsisakytų prisilaikyti taikos sutarčių, tik tuomet Jungtinės Tautos turėtų imtis šį reikalą ištirti ir padaryti nuosprendį. Išrodo, iki demokratijos padarys žygius, raudonieji suspės dar daug religinių ir tautinių vadų sulikviduoti.

* * *

Kinijoj naminis karas vėl verda. Išrodo, kad jei Jungtinės Amerikos Valstybės, Anglija ir kitos didžiosios valstybės neįsikiš į konfliktą, netrukus visa Kinija atsidurs raudonųjų rankose. Kaip ilgai Kinijos raudonieji klausys Stalino, tai čia jau kitas dalykas. Prieš Staliną ragučius jau pastatė Jugoslavijos diktatorius Tito, Bulgarijos komunistėliai irgi jau rengėsi iškepti Maskvai surpryzą, vienok Maskvos agentai laiku apsižiūrėjo ir padėtį pakreipė savo naudai. Vis dėlto padėtis Bulgarijoje nieko gero Maskvai nežada. Kinų tauta yra kelis kartus didesnė už rusų tautą ir Stalinas neilgai galės kiniečius vesti už nosies. Vis dėlto raudonųjų įsigalėjimas Kinijoje yra baisi nelaimė patiems kinams ir tarptautinę padėtį dar daugiau pablogina.

* * *

Lietuvos Vyčių vadovybė jau paskelbė metinį seimą, kurs įvyks rugsėjo 9, 10 ir 11 dienomis Elizabeth, N. J. Būtų gražu, kad iki seimo visose lietuvių kolonijose susiorganizuotų Vyčių kuopos. Jaunimo turime daug, berods, ir vadų dabar netrūksta. Vyčiai stengiasi mūsų jaunuomenėje palaikyti lietuvišką dvasią ir šauniai darbuojas Lietuvos gerovei. Visi mūsų veikėjai turėtų stoti Vyčiams talkon.

* * *

Kanados lietuviai suskilo į dvi organizuotas grupes. Katalikų visuomenė susispietė po Kanados Lietuvių Sąjungos vėliava, o kairesnės srovės pasiliko po Kanados Lietuvių Tarybos vėliava. Kaip ten nebūtų, ginčai ir ergeliai prie nieko gero nepriveda. Dauguma Kanadoje gyvenančių lietuvių yra neseniai iš Europos atvykę Lietuvos tremtiniai. Jų ginčai ir nesusipratimai gali blogai paveikti Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvius, kurie sugebėjo susitarti ir sueiti į vieningą darbą po Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo ir Amerikos Lietuvių Tarybos vėliavomis. Pasprukę nuo raudonųjų ir rudųjų budelių Lietuvos tremtiniai turėtų ir mums šviesti pavyzdžiu tautos gelbėjimo darbuose.

LIETUVIAI, STOKIME Į KATALIKŲ FRONTĄ

DIEVAS IR TĖVYNĖ ŠAUKIA MUS Į KATALIKŲ AKCIJĄ

Visa eilė tautų neteko nepriklausomo gyvenimo. Komunizmo slibinas žudo nekaltus žmones, visur kurie tik jam pakely pasitaiko. Antrojo karo pasėkoje, jam paaukota daug valstybių.

Nepasitenkinę naujais laimėjimais, komunistai siekia visą pasaulį užkariauti. Ir toji kova nėra politinė, bet idėjinė. Revoliucijos šūkiais, pamažu ruošia visur penktasias kolonas. Pragariška ugnimi, apgaule, nepasitikėjimu, baime ir neapykanta siekia ir demokratines šalis laimėti. Šėtonas tarnų atranda visur. Kova yra vedama ne tarp buržuazijos ir proletariato. Kova yra tarp Kristaus ir Luciferio.

Mes, lietuviai, gerai pažįstame komunistų tikslus ir jų darbus. Jie mums atėmė mūsų žemę, o jos vaikus nuskriaudė, nužudė ir ištrėmė. Neužtenka, kad kūną sužalojo, bet ir dvasią nori numarinti. Mes esame iššaukti į kovą ginti netik savo tėvynę, bet ir mūsų tėvų tikybą.

Amerikos lietuviai gerai supranta tą pavojų ir ieško būdų įsąmoninti tautinei gyvybei išlaikyti. Jie įsteigė Amerikos Lietuvių Tarybą, susivienijo visos srovės bendram darbui. Išgelbėti daug iš tremties nuo karo nukentėjusių lietuvių suorganizuotas Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas. Taip tautinei sąmonei kelti turime jau daug priemonių, liekas tik susirūpinti tikėjimo gaivinimu, stiprinimu ir išlaikymu lietuvių tarpe. Tą galim atlikti tik mes Amerikos lietuviai katalikai. Todėl Katalikų Kongresas spalių mėnesį Chicagoje nutarė įkurti Am. Liet. Katalikų Akcijos Fondą.

Katalikų Akcijos Fondo tikslas yra materialiai padėti lietuviams kovoje už tikėjimo laisvę, už grąžinimą tautos Kristui. Mūsų darbo dirva—užkirsti kelią militariniam ateizmui, kuris plinta po mūsų kolonijas ir organizacijas. Mes šaukiame visus lietuvius pasauliečius mobilizuotis į katalikų akcijos eiles ir stoti prieš komunizmo ir bedievybės legionus, kurie žudo mūsų tautą, naikina mūsų kraštą ir kesinasi į mūsų parapijas bei įstaigas. Lietuviška prievolė kiekvieno patrioto yra stiprinti turimas parapijas. Kviečiame kiekvieną Amerikos lietuvį ir kiekvieną tremtinį jungtis į parapijas ir katalikiškas draugijas.

Mes nusidėtume savo tautai ir brangiai tėvynei, jei remtume tik Amerikos Lietuvių Tarybą ir Bendrą Lietuvių Šalpos Fondą, o savo tikybines įstaigas apleistume ir susilpnintume. Jautri lietuviška katalikiška visuomenė yra tikriausias laidas tautybę ugdyti ir išlaikyti Amerikoje. Stiprindami katalikišką akciją mes tvirtinsime ir tautinę veiklą.

Tad, šiuomi skelbiu Katalikų Akcijos Fondo vajų ir kviečiu kiekvieną taurų ir jautrų lietuvį aukoti ir dirbti jo pasisekimui. Kviečiu dvasiškiją ir pasauliečius į talką, kiekvieną parapiją, draugiją, įstaigą ir laikraštį įsijungti į šią tautos akciją. Dievas ir Tėvynė tebūnie mūsų darbui akstinas.

Aukas prašau siųsti: Rev. Ignatius Albavičius, 1515 So. 50 Ave., Cicero 50, Ill.

Kun. Prel. Jonas Balkūnas,
A. L. Katalikų Akcijos Fondo Pirmininkas

ALT CENTRAS GAVO LRKSA AUKĄ

1949 mt. baland. m. 14 d.

Ponui Wm. T. Kvetkui,
Liet. R. Kat. Sus. Amerikoje
P. O. Box 32
Wilkes-Barre, Pa.

Gerbiamas Sekretoriau,

ALT centre yra gauta Tamstos persiųsta Liet. R. Kat. Susivienymo Amerikoje $100.00 auka.

ALT Vykd. Komitето vardu reiškiu Tamstai ir Liet. R. Kat. Sus-mo Amerikoje organizacijai nuoširdžią: padėką už šios aukos paskyrimą. Tai tikrai yra graži parama mūsų pastangoms padėti išlaisvinti Lietuvą iš pavergusio ją žiauraus Rytų okupanto.

Siunčiu gautos sumos pakvitavimą ir linkiu Tamstai visa gera.

Su pagarba,
P. Grigaitis,
ALT sekretorius

NORĖJO NULINČIUOT KOMUNISTŲ VADĄ

Dartmouth, Anglija. — Balandžio 22-rą komunistai čia surengė politinį mitingą, kuriame kalbėjo Anglijos komunistų vadas Nr. 1—Harry Pollitt.

Vienas dalyvis pasiūlė Pollitt'ui virvę ir patarė jam pačiam pasikarti. Tai padarė C. F. Akhurst, kurio sūnus John Cesill, 29 metų amžiaus, žuvo destrojery "Consort", raudonųjų artilerijai atakuojant šį laivą Yangtze upėje, Kinijoj. Akhurst pasiūlydamas Pollitt'ui virvę padarė tokį pareiškimą: Judas Iskarijotas pasinaudojo virve, aš patariu ir tau ja pasinaudoti.

Kiti iš minios šaukė, "Kodėl tu nevyksti atgal į Rusiją"? Pollitt į tai atsakęs, kad jis nevyksta į Rusiją dėlto, kad jis nori čia pat matyti sovietus. Kitas asmuo paklausė, ką Pollitt darytų, jeigu rusai įsiveržtų Anglijon?

Galų gale Pollitt'ą turėjo paimt savo globon policija. Minia sudegino raudonųjų vėliavą. Jei ne policija, nežinia kas būtų ištikę patį Pollitt'ą.

Balandžio 24-tą Pollitt sušaukė mitingą Plymouth'e. Čia ne tik buvo išardytas mitingas, bet įnirtus minia norėjo pačiupti patį Pollitt'ą. Jį vėl išgelbėjo policija. Čia riaušėse dalyvavo apie šimtas jūreivių. Trys laivai, kuriuos raudonieji išbombordavo Yangtze upėje, yra registruoti Plymouth uoste.

SIDABRINIS KUNIGO ANTANO J. SINKEVIČIAUS JUBILIEJUS

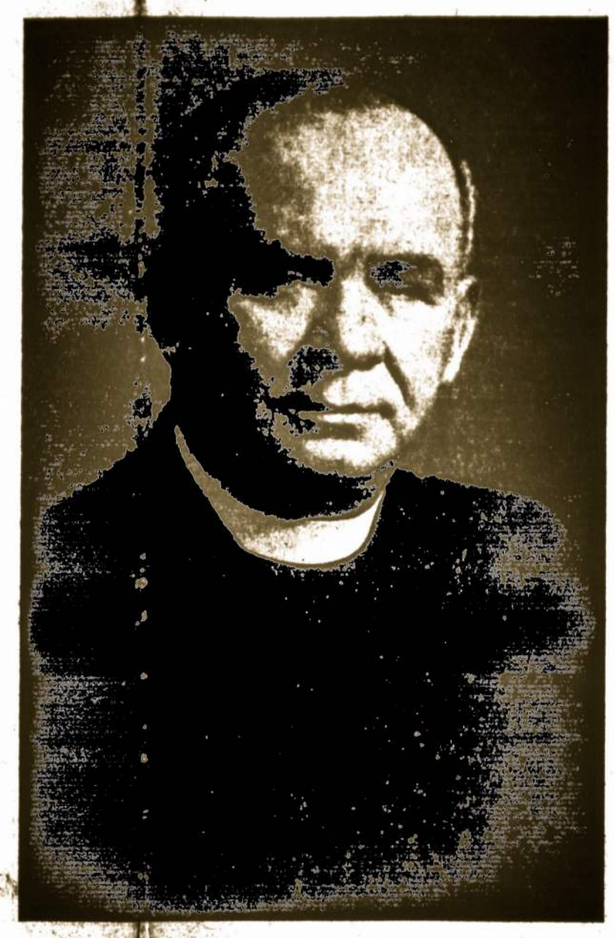

JUBILIEJATAS KUN. A. J. SINKEVIČIUS

Šių metų kovo 1-mą suėjo lygiai 25 metai, kaip kunigas Antanas J. Sinkevičius J. E. vyskupo Hoban [illegible] parapijos Plymouth, Pa., lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Gegužės 1-mą įvyks iškilmingas jubiliejaus paminėjimas bažnytinėmis pamaldomis ir grandijoziniu bankietu.

Jubiliejatas gimė birželio 3, 1894, Sugar Notch, Pa. Sūnus Antano ir Rožės (Rauličkaitės) Sinkevičių. Jis buvo vyriausias iš dešimties vaikų. Jo tėvas ir motina, kurie buvo atvykę Amerikon virš 60 metų atgal, jau abu yra mirę.

Jubiliejatas buvo pakrikštytas birželio 13, 1894, Plymouth'o Šv. Kazimiero bažnyčioje. Jį pakrikštijo garsusis lietuvis patrijotas a. a. kun. Aleksandras Burba.

Užbaigęs Sugar Notch mokyklas, jis kelis metus dirbo prie Lehigh and Wilkes-Barre anglies kompanijos Nr. 9 kasyklos, kaip durų prižiūrėtojas. Vakarais jį mokino Rev. S. A. Dreier, dabartinis St. Mary's parapijos, Plymouth, Pa., klebonas. Vėliau jis įstojo St. Bonaventure's kolegijon ir ją baigė 1913 metais. Dvasinius mokslus išėjo Mt. St. Mary's seminarijoj, Emmitsburg, Md.

Kunigu įšventė J. E. vyskupas M. J. Hoban, D. D., gruodžio 21, 1916.

Netrukus po šventimų jis buvo pasiųstas į Katalikų Universitetą, Washington, D. C. Vienok tais laikais labai trūko lietuvių kunigų, dėlto vyskupas Hoban jį atšaukė ir paskyrė klebonu į Duryea, Pa., Šv. Juozapo parapiją. Čia jis klebonavo nuo rugpiūčio 15, 1917, iki kovo 1, 1924. Iš Duryea jis buvo perkeltas klebonu į Šv. Kazimiero parapiją Plymouth, Pa.

Savo darbštumu bažnyčios, visuomenės ir tautos gerovei jis įsigijo pagarbą ne tik savo parapijiečių, bet ir bendrai visų geros valios lietuvių.

Užėmus jam Šv. Kazimiero parapijos klebono vietą, jau pirmaisiais metais buvo įsteigti pilnamečių ir jaunamečių chorai. Po metų laiko jis pakvietė vargoninininkauti žinomą lietuvių veikėją, ilgametį LRKSA Vykdomosios Tarybos narį, dabartinį iždininką muz. P. J. Karašauską, kuris jau 24 metai čia sekmingai darbuojasi parapijos gerovei.

Kun. klebono A. J. Sinkevičiaus pastangomis Šv. Kazimiero parapija turi naujas gražias kapines Muhlenburg, Pa. Bažnyčia perdekoruota ir įrengtas naujas didysis altorius. Parapijos svetainė irgi pertaisyta ir įrengta moderniška virtuvė, kuria naudojasi įvairios draugijos rengiant pramogas. Klebonija taipgi pilnai pertaisyta. Vėlesniais laikais klebonas pakvietė Jėzaus Nukryžiuoto Seseris lavinti ir aukleti vaikus. Čia seserys padarė didelį progresą. Pradėjo nuo vaikų darželio, o dabar jau apima jaunuomenę lankančią aukštesnes mokslaines. Jos teikia ypatingai gerą religinį lavinimą. Pereitais metais prie seserų vienuolyno patalpų įrengta graži koplyčia. Tas padaryta pasidėkojant parapijiečių dosnumui įvertinant gerųjų sesučių kilnų darbą.

Dabartiniu asistentu yra jaunas veiklus kunigas Jonas Kazlauskas.

Jubiliejatas savo veikloje nesiriboja tik savo vadovaujama parapija ir šio rajono veikla, bet jis yra didelis rėmėjas visų Amerikos lietuvių katalikų organizacijų. Jis yra LRKSA 111 kuopos narys ir nuoširdus "Garso" rėmėjas. Kiekviena proga jis pataria žmonėms apsidrausti mūsų nacionalėje lietuviškoje katalikiškoje fraternalėje organizacijoj. Dėlto jo parapijoj gyvuoja net trys mūsų Susivienymo kuopos.

Jubiliejatas turi dar vieną labai didelį nuopelną Bažnyčiai ir katalikiškai visuomenei. Retai iš kurios kitos parapijos yra išėję tiek į kunigus, kaip iš jo vadovaujamos parapijos. Mat, kun. A. J. Sinkevičius seka kiekvieną savo parapijos jaunuolį ir kuriame tik jžiūri pašaukimą, ragina pačius jaunuolius ruoštis Dievo tarnybai, pats juos visokeriopai remia ir ragina tėvus bei gimines padėti jiems atsiekti tikslą.

Jubiliejatui linkime geros sveikatos, ištvermės ir dar daug pasidarbuoti Bažnyčios, Amerikos lietuvių visuomenės ir senosios tėvynės Lietuvos gerovei!

NUŽUDĖ VAIKĄ

Detroit, Mich.—Balandžio 21-mą viešbučio garažiuj, šalia krosnies, atrado žiauriai nužudyto 6 metų amžiaus George Counter lavoną. Autoritetai nustatė, kad tai yra lytinio išsigimėlio darbas. Netrugus suėmė 19 metų amžiaus jaunuolį.

GENERALINIAI LRKSA ORGANIZATORIAI EINA PIRMYN

PASKELBTOJO VAJAUS PERIODAS BAIGIASI, BET NAUJŲ NARIŲ PRIRAŠYMAS TURI EITI BE APSISTOJIMO

Pereitą savaitę vyriausias daktaras kvotėjas dr. A. J. Valibus patikrino blankas ir centro ofisas įregistravo šiuos naujus narius:

15	kp.	Chicago, Ill.—Valaitis, Juozas R.	Vasiliauskas
103	"	Rochester, N. Y.—Briedis, Juozas	"
103	"	Rochester, N. Y.—Vitkus, Viktorija	"
103	"	Rochester, N. Y.—Vitkus, Valerijonas	"
103	"	Rochester, N. Y.—Vitkus, Eliz. A. (Juv.)	"
103	"	Rochester, N. Y.—Vitkus, Viktorija (Juv.)	"
103	"	Rochester, N. Y.—Sakas, Julius V. (Juv.)	"
48	"	Cicero, Ill.—Jurkūnas, Teofilė	Dambrava
48	"	Cicero, Ill.—Vabalaitis, Kazys	"
127	"	Cambridge, Mass.—Malinauskas, Joanna	"
100	"	Chicago, Ill.—Norvilas, Ona	"
100	"	Chicago, Ill.—Norvilas, Povilas	"
100	"	Chicago, Ill.—Norvilas, Gražina Ona (Juv.)	"
100	"	Chicago, Ill.—Norvilas, Algis A. (Juv.)	"
100	"	Chicago, Ill.—Norvilas, Kęstutis (Juv.)	"
100	"	Chicago, Ill.—Norvilas, Stasys D. (Juv.)	"
48	"	Chicago, Ill.—Kauneckis, Regina D. (Juv.)	"
222	"	Wilkes-Barre, Pa.—Jusionis, Dr. Jonas	"
48	"	Cicero, Ill.—Miliauskas, Sophie	"
222	"	Wilkes-Barre, Pa.—Babelis, Sofia	"
48	"	Cicero, Ill.—Miliauskas, Valerie	"
222	"	Wilkes-Barre, Pa.—Jusionis, Jadvyga	"
163	"	Chicago, Ill.—Bartkus, Alphonse	"
85	"	Chicago, Ill.—Litvinas, John	"

Kaip sąrašas rodo, **nauji rezultatai atsiekti pasidėkojant generalinių organizatorių dr. A. J. Vasiliausko ir dr. V. A. Dambravos pasidarbavimu.** Rezultatai iš Chicagos, iš Cicero, kur abu organizatoriai ilgesnį laiką darbavosi ir įrašė mūsų organizacijon gražų skaičių naujų narių, kurių tarpe yra gan aukštas procentas inteligentinių pajėgų. Apie savaitę laiko dr. A. J. Vasiliauskas praleido Rochester, N. Y., kur gyvuoja gan gausi 103 kuopa, ir iš ten jau Susivienymo centrą pasiekė pluoštas naujų narių aplikacijų.

Nežiūrint mūsų atkartotinų raginimų ir prašymų, pačių kuopų organizatoriai ir veikėjai neparodė ir neparodo reikiamo pasiryžimo ir darbštumo. Mes labai gerai žinome, kaip sunku savuosius įjudint ir prikalbint apsidrausti savo nacionalėje organizacijoje. Tikrai apgailėtina, kad mes lietuviai šiuo atžvilgiu toli gražu atsilikę nuo lenkų, slovakų, kroatų ir kitų tautinių grupių, nors kitais atžvilgiais mes juos pralenkiame. **Reta kuri kita tautinė grupė Amerikoje turi tiek pasižymėjusių sporto srityje, mene, grožio kontestuose, kaip lietuviai. Amerikoje nesigirdi net lenkų šokėjų grupių, kurios taip pasižymėtų, kaip bostoniečių grupė vadovaujama Onos Ivaškienės ir chicagiečių ateitininkų grupė vadovaujama V. F. Bieliajaus. Garsioje Metropolitan operoje jau figuruoja antroji lietuvaitė.** Tad kodėl fraternalinėje ir bendrai organizatyvėje srityse mes lietuviai pasiliekame tik nykštukai, palyginus su aukščiau minėtomis ir kitomis tautybėmis.

Dar nevėlu. Mes galime kitas tautines grupes ir šioje srityje prisivyti, tik reikia labiau branginti savas organizacijas, daugiau pasiryžimo ir veiklumo savo organizacijos gerovei.

Nors paskelbtasis generalinis vajus baigiasi gegužės 1-mą, bet prirašymas naujų narių gali ir turi eiti be apsistojimo. Tad nenuleiskime rankų ir nuolat dirbkime Susivienymo auginimui.

ATRADO NUŽUDYTĄ ARTISTĄ

Atlanta, Ga.—Balandžio 21-mą, 7:45 ryte, žmogus eidamas darban siaurgatvy užėjo lavoną. Autoritetams ištyrus, pasirodė, kad tai nužudytojo Metropolitan operos artisto Hans J. K. Gareis (John Garris) lavonas. Autoritetams dar nepavyko išaiškinti, kas šį apyjaunį ir gabų artistą nužudė.

Hans Garris yra kilęs iš Frankfort-on-Main, Vokietijos. Nepakęsdamas nacių režimo jis buvo pabėgęs į Graikiją, o iš ten atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes. Operose jis išpildydavo dideles ir svarbias roles.

Kadangi prie nužudytojo atrado jo dokumentus ir brangenybes, tai spėjama, kad jis nužudytas kokio lytinio išsigimėlio ar keršto sumetimais.

MOTINA PRIGIRDĖ SAVO KŪDIKĮ

Blackstone, Mass. — Balandžio 23-čią tvenkiny surado 18 mėnesių amžiaus kūdikio kūnelį. Autoritetams pradėjus tyrinėti, kūdikio motina Mrs. Cecilia Derosier, 29 metų, prisipažino, kad ji pati prigirdžius savo kūdikį, nes jos vyras grąsino ją pamesti ir ji nebūtų galėjusi save ir savo kūdikį išlaikyti.

"Aš paėmiau kūdikį į savo rankas," pareiškė Mrs. Derosier, "aš jį išvilkau iš apsiaustėlio (coat), suskaičiau iki trijų ir įmečiau į vandenį."

Boston, Mass.—Balandžio 20-tą juodukas Edgarton G. McFarline, 28 metų, plaktuku užmušęs savo žmoną ir du vaikus ir pats nusišovęs.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE
OFICIALIS ORGANAS
GARSAS
Išeina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Jung. Am. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00. Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

NUTAUTĖJIMO REIKALU

Vyriausiojo Lietuvai Išlaisvinti Komiteto pirmininkas prelatas Mykolas Krupavičius savo prakalbose ir pasikalbėjimuose su spaudos bendradarbiais pareiškia nusivylimų dėl lietuvystės menkėjimo laisvoje Dėdės Samo šalyje. Nusivylimų parodo ir kiti įžymūs tautos veikėjai atvykę iš anapus jūrų.

Rašantis šiuos žodžius į laisvą Dėdės Samo šalį atvyko dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Nuo pat atvykimo teko dalyvauti visuomeninėje veikloje, ypatingai jaunimo tarpe. Anais laikais visuose susirinkimuose vyravo lietuviška kalba. Jei kuris ir norėdavo angliškai išsireikšti, tai nesugebėdavo. Šiandien panorama visiškai pasikeitus. Netik jaunimo sąbūriuose, bet ir vyresniųjų jau dauguma geriau vartoja anglų kalbą, negu lietuvių. Kai dauguma geriau supranta ir vartoja anglų kalbą, tai ir mažuma stengiasi prie jų prisitaikinti. Net centralinių organizacijų vadovybių susirinkimuose dažnai vyrauja anglų kalba. Dar neperseniausi tie laikai, kada lietuvių vestuvėse, "parėse" ir kituose suėjimuose pirmą vietą turėdavo lietuvių kalba, lietuvių dainos, žaidimai ir šokiai. Šiandien padėtis pasikeitus.

Lietuvių parapijų klebonai tvirtina, kad virš 50% lietuvių veda kitatautes, arba išteka už kitataučių. Rašančiam keliais atvejais teko dalyvauti čia augusių vedybiniuose pokyliuose, kur sueina mišrios tautybės. Ir kokių čia tautybių nesurasi—ir airių, ir lenkų, ir velšių, ir vokiečių ir kitokių. Kaip tokiose mišriose sueigose gali vyrauti lietuvių kalba, dainos ir žaidimai?

Didelė nelaimė lietuvystei, kad iš mažų [illegible] gia išnykti lietuviškos močiutės, kurių rankose būdavo pirmoji globa ir auklėjimas vaikučių ir mūsų jaunuomenės. Nemokėdamos anglų kalbos jos pačios vartodavo lietuvių kalbą ir priversdavo savo vaikučius ir anūkėlius ją vartoti. Iš mažų dienų pramokę lietuvių kalbos jos neužmiršdavo ir tolimesniam savo gyvenime. Šiandien daugumoj lietuvių kilmės, ypatingai mišriose šeimose tėvai kalba angliškai. Tai kokiu būdu jų vaikai gali tą kalbą išmokti. Lietuviškų pradžios mokyklų nevisose kolonijose yra. Į aukštesnes lietuvių mokyklas tik mažas procentas patenka.

Prieš antrąjį pasaulinį karą į Lietuvą vykdavo tėvai ir nusiveždavo savo vaikus. Buvo organizuojamos ekskursijos, kuriose dalyvaudavo nemažai jaunuolių. Praleidę Lietuvoje kad ir trumpą laiką tie jaunuoliai susipažindavo su senąja tėvyne ir gerokai prasilauždavo kalboje. Tokie jaunuoliai sugrįžę patys pasireikšdavo tvirtesniais lietuviais ir į kitus darydavo įtakos. Dabar ir ši priemonė gaivinti lietuviškumui yra dingusi.

Deje, padėtis ir dabar nėra taip desperatiška. Daug anksčiau esame girdėję pareiškimų, kad už 10 ar 15 metų lietuvystės pėdsakai pasiliks tik bažnyčių sienų ir langų užrašuose, taipgi kapinėse pastatytuose paminkluose, tuo tarpu dar ir šiandien lietuvių kalba plačiai skamba bažnyčiose, didžiuliuose susirinkimuose ir kitose sueigose.

Tikėkime, kad atvykus į šią šalį tūkstančiams Lietuvos tremtinių, kurių daugumą sudaro šviesūs, sąmoningi lietuviai, lietuvystė šioje šalyje žymiai sustiprės.

LIETUVIŲ KULTŪRINIO INSTITUTO NAUJIEJI UŽSIMOJIMAI

Š. m. balandžio m. 18 d. New Yorke įvyko Lietuvių Kultūrinio Instituto valdybos posėdis. Jame naujai sudarytoji valdyba pasiskirstė pareigomis ir aptarė tolimesnės veiklos klausimus.

Dabar Instituto valdybą sudaro prel. J. Balkūnas, kun. Pr. M. Juras, adv. K. Jurgėla, prof. dr. A. Kučas, p. J. B. Laučka, dr. J. Leimonas, kun. prof. M. Ražaitis, dr. A. Šerkšnas, prof. A. Vaičiulaitis.

Valdyba pareigomis šiaip pasiskirstė: kun. Pr.M. Juras, pirmininkas; p. J. B. Laučka, vice pirmininkas; prof. A. Vaičiulaitis, sekretorius ir kun. prof. Ražaitis, iždininkas. Visi kiti lieka valdybos nariais.

Nusistatyta stipriau veikti. Darbas pasidalintas atskiromis sritimis. Prof. dr. A. Kučui pavesta suorganizuoti Istorijos sekciją, prof. A. Vaičiulaičiui pavesta suorganizuoti Literatūros ir Meno, o taip pat ir Lituanistikos sekcijas, adv. K. Jurgėla paprašytas būti Spaudos Biuro Direktoriumi, kun. Pr. M. Juras prašytas ir toliau rūpintis jau nuo seniau jo pastangomis sekmingai organizuojamu lietuvių kultūriniu archyvu ir galop dr. J. Leimonui kartu su kun. Pr. M. Juru pavesta rūpintis lietuvybės ūgdymo reikalais.

Veiklos sustiprinimui nutarta imtis visos eilės naujų žygių.

DĖL ŽEMĖS DREBĖJIMO ŽUVO 36 ASMENYS

Santiago, Chile.—Balandžio 20 paskelbta, kad dėl žemės drebėjimo žuvo 36 asmenys, virš 60 sužeistų. Drebėjimas skaudžiausia palietė Traiguen ir Angol miestus. Vien tik Traiguen'e žuvo 30 asmenų.

Meilės jėga gyvai pasireiškia tik netekus mylimo žmogaus.—A. Čechov'as.

Apžvalga

NĖRA PRASMĖS KRATYTIS ISPANIJOS

"Sandara" rašo:

"Dabar Vakarų galybių yra vedama kampanija pilnai atnaujinti diplomatinius santykius su Ispanija, tuo paremiant generolo Franco valdžią Ispanijoj.

"Daugelis ispanų sako, kad pagaliau istorija pateisina jų valdžios užimtą poziciją: 'Mes kovojome ir laimėjome karą prieš komunizmą. Bet tik dabar Jungtinės Amerikos Valstybės mato tai, ką mes jau seniai žinojome.'

"Ispanai tiki, kad Prancūzija daugiausia yra kalta, jog Ispanija nepriimta į Jungtines Tautas ir negalinti laimėti pripažinimo kaip Vakarų sąjungininkas.

"Visokių tautų laivai įplaukia į Ispanijos uostus; tik neleidžiama rusų laivų. Dabar numatoma, kad balandžio ar gegužės mėnesiais sugrįš Vakarų valstybių ambasadoriai Ispanijon, kurie buvo anksčiau ją apleidę.

"Ištikro, nėra prasmės kratytis Ispanijos vien dėl to, kad ten yra diktatoriaus režimas. Dar baisesnė diktatūra siaučia anoje pusėje geležinės uždangos, o vienok Jungtinės Valstybės ir Anglija palaiko diplomatinius ryšius su Sovietais ir jų pastumdėliais."

AVANTIŪRISTŲ VEIKLA

"Vienybė" apgailauja, kad šiuo sunkiu Lietuvos momentu atsiranda tipų, kurie žemina lietuvius kitataučių akyse ir kenkia tautos reikalams.

"Sunki būklė, į kurią Lietuvos valstybė atsidūrė nuo praėjusio karo pradžios, sudaro progų pasireikšti visokiems avantiūristams, pasišaunantiems kalbėti Lietuvos valstybės ar lietuvių tautos vardu.

"Stebėtis dėl to perdaug netenka. Visais laikais netrūksta 'markizų', manijakų bei kitokių partinių patrakėlių. Juo labiau jų netrūksta tarpe tokių, kurie dešimtmečius neturėję nieko bendra su Lietuvos valstybe, užsimoja kartais [illegible] tos baisą.'

"Tokius balsus vienas manijakas dar vis tebesiuntinėja iš Šveicarijos. Panašių užsimojimų pasirodo ir kaikur Pietų Amerikos valstybėse. Vietoj sudraudus, ir pas mus vienas kitas tebedergia Lietuvos valstybės dar tebepripažįstamus paminimbus kituose kraštuose."

MULKINIMO DARBAS

Savaitraštis "Amerika" rašo:

"Skaudi žaizda mūsų kūne yra Maskvos leidžiami Amerikoje lietuvių kalba komunistiniai laikraščiai. Dar didesnė žaizda yra tie išsigimėliai, gimę iš lietuvės motinos, bet dirbą svetimiems niekšams. Tai tie, kurie tuos laikraščius daro. Kalba vienas labai arti jų buvęs žmogus. Ypatingais atvejais, prie keturių akių, sako, jie prisipažįsta, kad jie netikį nei tuo, ką jiems liepia rašyti, nei tuo, ką jie rašo. Bet 'iškovotas' uždarbis, nebuvimas kelio atgal . . . Štai dėl ko! Ir tik dėl to! O mulkinamieji tiki."

AMERIKIEČIO GARANTIJA—MILAŠIAUS ŠEIMAI

"Vienybė" rašo:

"Amerikos lietuvių teikiamoji pagalba savo tautiečiams Vokietijoje dažniausia yra vienas iš būdų pareikšti tikrą meilę žmogaus žmogui.

"Bet ar tik nebus mus visus nukonkuravęs vienas amerikietis, kuris štai kaip pasielgė:—

"Kaip praneša lietuvių spauda iš Vokietijos, Memmingeno DP stovykloje gyveno lietuvio Milašiaus šeima iš 11 asmenų—tėvai ir 9 vaikai.

"Visi buvo įsitikinę, kad šiai šeimai bus sunkiausia emigruoti. Ir kaip visi nustebo, kai ta šeima, Amerikoje neturėdama jokių giminių, gavo teisę išvykti viena iš pirmųjų.

"Mat, vienas amerikietis buvo išrašęs nevardinę garantiją su sąlyga, kad ja pasinaudotų bet kokios tautybės tremtinio šeima su 10 vaikų.

"Tokios gausios šeimos neatsirado visoje IRO apygardoje, ir tada to amerikiečio duota garantija atiteko iš eilės gausiausiai mūsų tautiečio Milašiaus šeimai."

VOKIEČIAI BĖGA IŠ SOVIETŲ ZONOS

"Naujienos" rašo, kad demokratijos turi užtektinai žinių apie padėtį anapus geležinės uždangos.

"Gen. Lucius B. Clay, Amerikos karo valdžios galva Vokietijoje, sako, kad beveik 100 žmonių kasdien atvyksta į vakarinę dalį Berlyno iš sovietinio sektoriaus. Iš bolševikų valdomos rytinės Berlyno srities bėga vis daugiau profesionalų—advokatų, mokytojų ir gydytojų.

"Atbėgdami į vakarinę miesto dalį, jie, žinoma, papasakoja apie 'laimingą gyvenimą' Kūjo ir Piautuvo ženkle. Todėl sąjungininkai gauna pakankamai informacijų apie padėtį anapus Geležinės Uždangos. Jie turėtų plačiau informuoti visuomenę šioje šalyje ir Vakarų Europoje."

SUSIRŪPINKIME KANAUNINKO M. VAITKAUS LIKIMU

Simpson, Pa., 20-4-'49

Didžiai Gerbiama Redakcija,

Atleiskite, kad kreipiuosi į jus grynai krikščioniškų reikalu. Čia turiu galvoje vieną man asmeniai nepažįstamą kunigą, tai kanauninką Mykolą Vaitkų. Jį tepažįstu iš jo raštų. Pernai ir jūs nepamiršote jo asmenybės, tai jo 65 metų amžiaus sukaktį paminėti "Garse". Visa lietuviška spauda pasigėrėjo jo nuveiktais darbais mūsų mylimai tėvynei.

Norėčiau ir aš čia, prabėgant, keleta žodžių apie tą kilnų žmogų.

Gimęs jis 1883 m. [illegible] d. Gargždūose. Mokinosi Gargždūose, Palangoje, Liepojuj, kunigų seminarijoj Kaune, Peterburge akademijoje (1906-1908) ir Insbruke, Vokietijoj, 1908-1909).

Be kunigo pareigų, kan. M. Vaitkus ilgą laiką buvo Jakšto bendradarbis Švento Kazimiero Draugijoj, kaip leidyklos direktorius. Tuo laiku jis redagavo "Bažnytinę Apžvalgą", "Ganytoją", "Žvaigždę". Metropolijos kunigų seminarijoj dėstė (mokino) literatūrą, Meno mokykloje—religiją.

Pirmieji jo raštai pasirodė "Vienybėje" 1906 m. Plačiau jis pasireiškė nuo 1907 m. "Draugijoje", vėliau — "Vaivorykštėj", "Viltyje", "Laisvėje", "Ryte", "Židiny" ir kt.

Vaitkus yra vienas vyriausių pomaironinės poezijos atstovų, jaunystėje grakštus estetas, gamtos lyrikas. Rašo eiles, beletristiką, teatro veikalus, muzikos ir teatro kritikas, satyras.

Jo knygos: 'Margumynai" (1911), "Šviesūs Krisai" (1913), "Liepsnelės" (1921), "Nušvitusi Dulkė" (1933); poemos: "Laimė", "Upytė", "Brėkšta"; dramos veikalai: "Žvaigždės Dukterys" [illegible] miją), "Žaibas ir Mergaitė"; beletristika: "Tvanas" (1927 m.), "Auštant" (1940), "Rytmečio Žygiai" (1944); satyros: "Rakštys". Be to, religinių veikalų vertimai (Šv. Augustino Confessiones—išpažinimai ir kt.).

Tremtyje (Vokietijoj) kan. M. Vaitkus daug spausdina perijodikoj, eilėraščiais ieškodamas formalinių įvairumų, naujų rėmų.

Pažvelgus į jo nuveiktus darbus mūsų tautai, jauti to žmogaus dvasios didingumą, jo didelę kūrybinę energiją.

Šia proga noriu prašyti lietuvių kunigų susirūpinti šio kilnaus tautiečio likimu—jį atsikviesti Amerikon. Šiuo reikalu reikėtų nedelsiant susirūpinti, nes jo likimu niekas nesirūpina. Kaip minėjau, spauda pernai jį paminėjo, bet jo materialinės padėties niekas neatsiminė. Aš neperseniai užklausiau savo prieteliaus (kunigo) Vokietijoj apie kun. M. Vaitkų, tai jis man parašė, kad jo likimu niekas nesirūpina.

Anthony Dėdinas

P. S. Kan. M. Vaitkaus adresas: *Kan. M. Vaitkus, (13-a), Kelheim, G. 102, Germany, U. S. Zone.*

NEATIDĖLIOKIME TREMTINIŲ KVIETIMĄ AMERIKON

Ligi šiol, tremtinius mes kvietėme, užpildant jiems buto ir darbo garantijų formas. Tremtinių kelionę per jūras apmoka IRO. Nuo uosto ligi gyvenamos vietos apmoka tie, kurie kviečia. Tokių garantijų BALF'as jau surinkęs virš 4,000. Šios garantijos neapima nei pusės lietuvių norinčių ir galinčių vykti į Jungtines Amerikos Valstybes.

Daug lietuvių tremtyje prašo iš Amerikoje esančių giminių siųsti jiems buto ir darbo garantijas. Bet ne visi paklauso. Kodėl? Visi duoda atsakymą: kad ir gaučiau darbą, bet neturiu buto. Ypatingai sunku gauti butas su šeimoms.

Tie, kurie kviečia, noriai sutinka apmokėti traukinių kelionę iki vietos. Daugelis pasiryžę susispausti namuose, kol ras patogesnį butą. Darbai kiek sustojo, bet dar krizės nėra. Ir visai lėtai šiuo metu naujos garantijos eina. Gali visai nutrūkti. Dar 10,000 lietuvių galėtų atvažiuoti, bet kas juos kvies? Juk ir naujas DP įstatymas pramato, jei ne buto ir darbo užtikrinimą, tai užtikrinimą, kad tremtinys nebus vyriausybei našta, reiškia, tą patį, tik kitais žodžiais, atsakomybę . . . kviečiantiems.

NCWC War Relief Services praneša, kad visos garantijos kurios yra jau padarytos, joms duota eiga ligi liepos mėnesio. Naujai paruoštos garantijos greitai gaus eigą ir per DP komisiją bus praleistos. Šiuo metu NCWC turi virš 10,000 butų ir darbo vietų nepramatytiems asmenims. Dauguma jų yra ūkiuose, įvairiose valstijose. Šias vietas ir siūlo lietuviams.

Kaip jas gauti? Ūkininkai duodami darbo ir buto pasiūlymus atsisako apmokėti kelionės nuo uosto išlaidas. O NCWC neturi tiek pinigų, kad visą kelionę galėtų padengti. Tad pirmenybė naudotis šiomis vietomis bus duodama tiems, kurie sutiks apmokėti kelionę traukiniu.

Kat. Federacijos Imigracijos komisija susidomėjo šiuo pasiūlymu. Federacijai rūpi apgyvendinti lietuvius tarp New Yorko ir Chicago. Kadangi yra daug vietų šiame tarpe, tai pataria ir mūsų visuomenei pasiskubinti ir pasiųsti savo giminių adresus su pažadėjimu už traukinį apmokėti.

Kaip tai yadaryti? Patariame rašyti tiesiog į NCWC War Relief Service, 149 Madison Ave., New York, N. Y., p. Juozui B. Laučkai, arba per savo vietinį lietuvių kleboną, arba per bet kurį kleboną užklausti vyskupijos direktorių. Laiškuose paduokite giminių adresą ir pageidavimą, kokį tolį galite apmokėti Be ūkių yra ir kitokių darbų. Vyskupijų direktoriai gali informuoti, koki darbai yra pasiūlyti ir kiek kelionė kainuotų. Šias informacijas gali gauti ir mūsų BALF'as.

Federacijos Informacijos Komisija

ŽUVO KONGRESMANAS ROBERT L. COFFEY

Washington.—Balandžio 20-tą lėktuvo nelaimėje žuvo kongresmanas Robert Lewis Coffey, Jr., iš Johnstown, Pa. Lėktuvas nukrito ir sudužo prie Albuquerque, N. M.

Antrojo pasaulinio karo metu Coffey tarnavo oro jėgose vairuotoju ir dalyvavo net 97 žygiuose (misijose). Kokia ironija, kad matęs tiek pavojų jis turėjo žūti paprastam skridime.

Velionis į kongresą buvo išrinktas pirmuoju terminu. Jis buvo tik 30 metų amžiaus.

JAU ATVYKO VIRŠ 2000 LIETUVIŲ TREMTINIŲ

Š. m. balandžio 22 d. laivu "General Haan" į Bostono uostą atvyko 143 lietuviai tremtiniai. Jų tarpe buvo 2000-tasis lietuvis tremtinys, atvykęs į J. A. V. pagal D. P. aktą iš 1948 m.

Išviso yra atvykę 2127 lietuviai iš bendro visų tautybių atvykusių 15,89 tremtinių, kurie buvo atvežti 25 laivais.

BALF'o Imigracijos Komitetas

DAR SYKĮ PRIEŠ TREMTINIUS!

Dėmesio verti yra šios rūšies faktai,—Sovietų vyriausybė įteikė notą Švedijai dėl "neleidimo" grįžti "sovietų piliečiam".—Protesto nota įteikta amerikiečių okupaciniam organam dėl sovietų repatriacijos komisijų iškraustymo ir dėl naujų pretenzijų įsikraustyti į vakarų Vokietiją sovietų komisijai sovietiniam turtui išgauti.—Jugoslavijos vyriausybė pareikalavo iš Austrijos, kad išsiųstų "namo" pabėgėlius.—Žydų tam tikros įstaigos įteikė skundus IRO centrui Ženevoje prieš tremtinius kaip prieš kolaborantus ir karo nusikaltėlius.—Probolševikiškas New Yorko savaitinukas vokiečių kalba "Aufbau" paskelbė, kad Linzo "Judische Historische Documentation" įteikęs IRO sąrašą dviejų šimtų lietuvių, atsakingų už žydų žudymą ir kankinimą.—Tas pats laikraštis išspausdino sąrašą latvių "karo nusikaltėlių" ir paragino ką nors apie juos žinančius skaitytojus liudyti prieš juos.—Leidžiamos pagaliau knygos apie žydų žudymus Estijoj, Latvijoj, Lietuvoj, atsakomybę suverčiant vietiniam gyventojam.

Šitos rūšies faktai leidžia daryti išvadas:—Kominformas yra davęs instrukciją atnaujinti akciją prieš tremtinius visais jam prieinamais frontais.—Ją vykdo tiek sovietinė vyriausybė diplomatinėm priemonėm, tiek satelitinės vyriausybės, tiek ir sovietam talkinančios organizacijos ar grupės.—Akstiną akcijai atnaujinti davė pagyvėjusi paskutiniu metu tremtinių emigracija. Tremtinių išvykimas yra dvigubai nepageidaujamas sovietam. Viena dingsta sovietam viltis anksčiau ar vėliau juos pasičiupti ir atsiskaityti. Antra, tremtiniai, nuvykę į užjūrio kraštus, savaime yra gyvas liudininkas apie sovietinį režimą. — Akcijos prieš tremtinius metodai ir dabar yra tie patys, kuriuos sovietai šabloniškai visur vartoja. Per "Tiesą" ar per radiją, kalbėdami į lietuvius, latvius, estus, skelbia, kad [illegible] DP norį pagrobti į vergiją Amerikos ar Australijos kapitalistai plutokratai. Taigi, jūs, DP, saugokitės vergijos, nevažiuokite! Kalbėdami į Amerikos ar Australijos visuomenę ir vyriausybę, skelbia, kad šitie DP esąs šlamštas, liaudies atmatos, kolaborantai, karo nusikaltėliai. Net daugiau: tie DP gresią saugumui tų valstybių, kurios juos įsileis, nes jie ten žudą ministerius, ruošią revoliucijas, rengią sabotažus. Taigi jūs, dorieji vakarų kapitalistai, saugokitės tų DP ir jų nepriimkite!

Atkandusi dantį su protestais ir notom aliantų vyriausybėse puolimus prieš DP sovietinė propaganda sustiprino Austrijoje ir IRO įstaigose. Nepasitikėdami savo vardu daromų pareiškimų efektyvumu, sovietai mėgina svetimais vardais veikti. Prieš metus mėgino tarptautinius suvažiavimus, net raudonųjų kryžių suvažiavimą, panaudoti prieš DP dabar į pirmas šaulių linijas iškštumtos kai kurios žydų organizacijos.

Sovietiniai šūviai, serijom prieš DP leidžiami pagal bendrą kominformo direktyvą, dabar nebedaro tokio įspūdžio kaip seniau vyriausybės, kurios sprendžia DP įsileidimą. Bet visuomenę dar gali klaidinti. Dėl to galima laukti, kad kominformo veikla prieš DP dar ir toliau reikšis tuose kraštuose, į kuriuos DP vyksta, per profesines sąjungas, per spaudą, stengiantis atvykusius kompromituoti ir ypačiai nuteikti prieš juos dirbančiuosius vietinius gyventojus. Taip pat nesiliaus dar tremtinių sprogdinimas iš vidaus. Nors repatriacinės komisijos iš amerikiečių zonos išvytos, bet "draugas" Čepas ir kt. suspėjo sudaryti čia agentų lizdus, kurie turės talkinti tremtinių niekinimo ir keikimo akcijai. Nėra negalima, kad apšauks kai kur tremtinius ir komunistų veikėjais ir juos ims nurodinėti pavardėm, minėdami net savo verbuotus agentus, kad įtikinamiau būtų ir tokiu būdu suniekintų nepageidaujamus liudininkus užjūrinių kraštų visuomenėje.

Elta

ANKETA LIETUVIŠKUMO REIKALU

(Prašoma atydžiai perskaityti, apsvarstyti ir neatidėliojant atsakyti)

Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių tautinė sąmonė ir lietuvių kalbos vartojimas yra tokiam stovy, kuris kelia rimto susirūpinimo. Tai būklei pagerinti reikia ir rimtų studijų ir rimtų priemonių. Tai ypač svarbu dabar, kai eina žūtbūtinė kova dėl lietuvių tautos išsilaikymo ir Lietuvos išlaisvinimo ir kai lietuvių tautos akys tuo reikalu yra nukreiptos ypatingai į Amerikoje laisvai gyvenančius lietuvius. Bet tai dar ne viskas.

Lietuvių tautinė sąmonė turi būti visur ir visuomet stipri. Juk lietuvių tauta yra ne tam, kad mirti, bet kad gyventi, kurti ir tuo būdu atlikti jai atitenkančią žmonijos gyvenimo misiją. Galop, jokia tauta negali abejingai žiūrėti į savo kamieno džiūstančias šakas.

Visi šitie motyvai mus paskatino paruošti čia kartu spausdinamą anketą ir paprašyti visų geros valios lietuvių pareikšti į anketoj iškeltus klausimus savo atsakymus. Mes tikime, kad duoti atsakymai suteiks labai vertingos medžiagos šio reikalo tinkamam sprendimui ir tuo būdu daug prisidės lietuvių tautos gyvastingumo palaikymui.

Šis klausimas yra svarbus, todėl į šią anketą prašome veikiai atsakyti ir grąžinti LIETUVIŲ KULTŪRINIO INSTITUTO pirmininkui kun. P. M. Jurui, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.

ANKETA:

1. Kokioj būklėj, tamstos nuomone, yra Amerikos Jungtinių Valstybių lietuvių tautinė sąmonė ir lietuvių kalbos vartojimas? Geroj, bloioj, atitaisomoj, neatitaisomoj ir tt.

2. Kas turi imtis tos būklės gerinimo ir kaip?

3. Koks vaidmuo šiame darbe atitektų seniau čia gyvenantiems lietuviams?

4. Koks vaidmuo šiame darbe atitektų naujai atvykusiems lietuviams tremtiniams?

5. Kitos tuo reikalu pastabos ir pasiūlymai.

Pastaba. Prašome šią anketą nusirašyti, duoti atsakymus, pridėti savo parašą ir adresą ir pasiųsti nurodytu adresu Lietuvių Kultūros Institutui.

LENKŲ GENEROLAS PRISIPAŽINO ŠNIPINĖJĘS KOMUNISTAMS

Washingtonas. — Balandžio 23 US kongresinis komitetas paskelbė lenkų generolo Izidor Rudolf Modelski prisipažinimus, kad jis tarnavęs, kaip šnipas komunistinei Varšuvos vyriausybei.

Gen. Modelskis buvo priskirtas prie lenkų ambasados Washingtone, kaip militaris attache ir čia pareigas ėjo nuo gegužės 29, 1946, iki rugpiūčio 15, 1948. Iš šių pareigų jis pasitraukė dėlto, kad negalėjo toliau pakęsti raudonųjų veiklos.

Pasitraukdamas ir prisipažindamas šnipinėjime jis perdavė kongresiniam komiteui 27 dokumentus liečiančius šnipinėjimo instrukcijas ir raportus paruoštus Varšuvos autoritetams.

Gen. Modelski tarp kitų dalykų patvirtino, kad ir kitos sovietų satelitinės ambasados Washingtone užsiima šnipinėjimu sovietų naudai. Jis iškėlė aikštėn asmenis, kurie vadovauja šnipinėjimui, taipgi įvardijo lenkų organizacijas ir jų lyderius tarnaujančius komunistų tikslams.

LITHUANIAN LIBERATOR

Nowhere in his travels in America will the Very Reverend Monsignor Michael Krupavicius, chairman of the Supreme Lithuanian Committee of Liberation, receive a warmer reception than in Wilkes-Barre when he comes here to address a meeting in St. Nicholas auditorium on South Washington street next Monday night.

It is not just that this community has 30,000 Americans of Lithuanian extraction numbered among its residents; here we have other Americans whose forefathers came from lands behind the Iron Curtain and who have relatives still there. Thus, the cause of Lithuania is their cause, as it must be the cause of every citizen of the United States which is dedicated to liberty and justice.

Monsignor Krupavicius, founder of the Christian Democratic Party in Lithuania, a former cabined member and one of the authors of his country's constitution, is a colorful figure. He has been face to face with death at the hands of the Bolsheviks; he has been a prisoner of the Nazis; and now he has been condemned to death in absentia by the Soviet government.

In the person of Monsignor Krupavicius, Lithuania has a valiant champion, for he has demonstrated his courage as well as his capacity for leadership. In every Lithuanian heart, there burns a fierce love for freedom and the Communists, despite their brutal measures during the tragic decade now drawing to a close, have been unable to quench these fires.

Naturally, it is to the 1,000,000 Americans of Lithuanian extraction that Monsignor Krupavicius turn first on this tour, but he must be buoyed up by the knowledge that the Government of the United States still continues to recognize the Republic of Lithuania despite its "incorporation" into the Soviet Union via the "plebiscite" route.

Although this is his first trip to America, he does not come as a stranger. His father is buried here and most of his surviving relatives now make their home in the Unitd States.

The knowledge that there are thousands of men, like Monsignor Krupavicius, living in exile, some without hope of returning to their native lands, should make every American pause today. It must never happen again.

(Wilkes-Barre Times Leader, April 20, 1949.)

"AMERICANISM" TO BE THEME OF FRATERNAL WEEK

(By Clyde F. Wilmeth, Chairman of Fraternal Week Committee)

The president of the National Fraternal Congress of America has officially proclaimed the week of May 2 to 7 as "Fraternal Week" and has appealed to fraternal societies to observe it with fitting ceremonies. Naturally, it is impossible to convey to the public all the benefits, privileges and blessings which fraternities confer upon their membership within such a short period of time. For this reason, the committee in charge of the observance has selected "Americanism" as the theme for Fraternal Week, with the added subject of "The Power of United Fraternal Activity".

Americanism has been defined as "attachment or loyalty to the United States Government, its traditions, interests and ideals—a doctrine or custom peculiar to the United States of America, and a truly American characteristic or idea."

It would be well for the collective fraternities as they exist in 1949 to emulate and follow the action of certain fraternities of Washington's time, which took a lively and aggressive part in the welfare of the people. They ferreted out Tories and silenced them. They practiced patriotism. Fraternal energies and enterprises should enlist in an organized fight against Communists in our country, because there is no place in our American economy for Communists or their destructive doctrines. Comumnist-minded persons, who want to destroy America, write books, and urge us to read them. Certainly, our fraternal membership are not too dumb, nor too timid to be alert and aware of the intrigue about us. We must not forget the lessons of our country's epic story. We must remember this story—what our Republic has endured and triumphed. If we do, we shall not fail.

Since Washington's day times have changed, and the nation has grown and expanded with unbelievable industrial techniques, inventions and skills, which enable America to enjoy the highest economic and social standards. Northwithstanding, basic values and principles underlying our form of government have not changed. The fraternalists of America are under solemn obligations to ourselves, and to our posterity, to hand down these God-given liberties which we have inherited, preserved and strengthened.

The societies which compose the fraternal system have the power, through their influence in every community where a lodge has been established, and by their ballot, to protect the integrity and glory of America. All we have we must enlist in the struggle now, and not choose the alternative of standing by with indifference while [illegible] minority is working to undermine and destroy our form of government and establish in the place of our freedoms, totalitarianism.

There is a golden opportunity presented to the fraternalists through their lodges, state and national organizations, to teach the fundamentals of Americanism, and let it be known, more particularly during Fraternal Week, that America was founded on faith and the right to worship God according to the dictates of our own conscience; faith in God and faith in our fellow-Americans, and that every American should have the right to extend his ability and enjoy the emoluments of his labor.

Socialism, which denies the dignity of the individual, and which is sometimes called the vestibule to Communism, holds to the belief that the State can do what man cannot do, and that, therefore, it is the inherent duty of every man to surrender his rights and to merge them with the State. Fraternalists can exert a mighty power, as American organizations, dedicated to the doctrine of Americanism, to stem the tide of Communism and Socialism, which has made so much headway abroad.

RINKTINĖS

MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Gražiausią Lietuvių Kalba Išleistą Maldaknygę Prieinama Kaina. Pasinaudokite Proga.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina $3.00.

Maldaknygė turi 544 puslapius. Minkštais viršeliais, papuošta lietuviško stiliaus kryžiumi, bet viduje dar gražesnė. Jėje telpa daug paveikslėlių paimtų iš Mišiolo. Evangelijos sekmadieniams ir bažnytinėms šventėms. Labai daug įvairių maldų su atlaidais. Nurodoma gyvenimo pagrindai—atspausdinta visi poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės

Sutaisė KUN. J. K. MILIAUSKAS. Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzemplioriu—10 centu.

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodos apdarais (originalė kaina $1.50) 1.00
MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) ..... .50
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais ..... .40

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

THE SIGNIFICANCE OF THE PLAQUE OF THE LITHUANIAN AMERICAN VETERANS

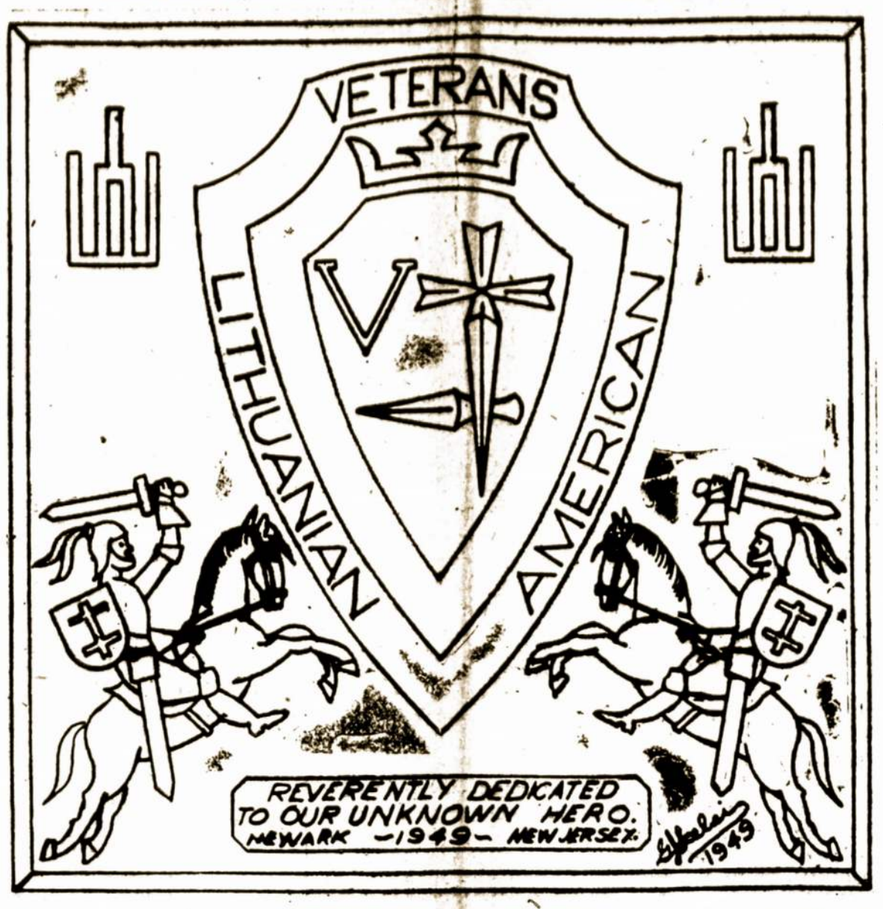

NEWARK, N. J.—In humble reverence for the UNKNOWN SOLDIER who is "Known but to God," we humbly dedicate this token of sincere individual and national recognition.

The Memorial Tablet is made of bronze. Bronze represents the most permanent metal known to mankind.

The name "Lithuanian American" is significant because our parents came from Lithuania, and we have became a part of the United States of America. We have toiled, fought, and given our blood ond our lives and our loved ones to the United States, and we are ever willing and eager to continue serving her faithfully and loyally.

The Central Insignia of Vytautas the Great was adopted as the coat of arms. It brings forth our spirit of continuing the great name which he made in Lithuanian history. Under the rule of Vytautas the Great, Lithuania was the largest power in Europe with her boundaries stretching from the Baltic to the Black Sea. Vytautas is considered the greatest statesman Eastern Europe has ever provided.

The upper right and left hand corners portray the Gates of Gediminas. The historic cates of Gediminas indicate the tremendous influences which King Gediminas exercised on Lithuanian life. He unified the Lithuanian principalities into one nation in the 13th Century. He was the first ruler and is often referred to as the George Washington of Lithuania.

The lower right and left hand corners are devoted to the Norseman, or the White Knight Vytis. It is used in times of strife and in times of peace. Vytis is the abbreviation for Vytautas, and carries the national significance of fighting for God and the protection of our Country's Sovereignty.

From years immemorial, these representations have been cherished and upheld by our ancestors. We continue today to uphold the great ideals which were associated with these symbols.

We have embodied them in our reverence and in our thoughts to honor the UNKNOWN HERO. He may have been a Lithuanian. We have pledged our lives and our allegiance that with the Grace of God, Our UNKNOWN HERO shall not have died in vain, and that one day all nations shall live in Eternal Peace.

During the past year the Lithuanian American Veterans has been striving to complete a Memorial Plaque which would conform to the regulations of the War Department, and to the artistic standards on a National scope. After untiring efforts, a suitable plaque has been selected, and is in process of being completed. Copyright measures have been taken with the Library of Congress.

The war Department has granted permission to dedicate the Memorial Plaque at the Tomb of the Unknown Soldier in Arlington National Cemetary, Virginia. Thereafter the plaque will remain permanently in the Trophy Room in the Ampitheatre, Fort Myer, Va.

Feeling that the Unknown Soldier might be Lithuanian, we found no Lithuanian action had ever been taken. Other nationalities made representations and bestowed honors. Now, we are preparing Lithuanian recognition and honors.

Our solemn dedication, in the name of the Lithuanians of the United States, will be held in the early Fall at the Tomb of the Unknown Soldier.

Commander Alfons Andrews has appointed the following committee to handle all arrangements: General Chairman—Anthony V. Washkewich; Assistant Chairmen—Jack J. Stukas, Alfons Andrews; Ladies Chairman, and Auxiliaries—Mrs. Karin Washkewich; Professional group chairman—Joseph Lewis; Business Mens group chairman — Peter Mitchell; Society Group Chairman—Walter Kranowski; Individuals' Chairman — Edward Thompson; Committee at Large chairman—John Arloff.

The Memorial Plaque Dedication Committee intends to be in touch with all the leading Lithuanians of each community. Letters of information are being prepared, and each community will be asked to select its own chairman or leader, and have its own sub committee, and make arrangements for local advertising and publicity and to arrange for the final dedication meeting which will take place at Arlington National Cemetary, Va. in the early Fall.

All the veteran groups of the United States will be invited to participate. Also, invitations will be extended to all patriotic and social societies.

Our committee urges every Lithuanian in the United States to participate in this national dedication. Names and addresses of volunteer workers and leaders can be sent to: Anthony V. Washkewich, 61 Napoleon Street, Newark, N. J.

DOES LIFE INSURANCE JUSTIFY ITSELF?

Does life insurance justify its existance in a Democracy, where the test of usefulness is the [illegible] the greatest number?

We think the figures for 1948—or for any year—answer that question beyond need of comment . . . and the peole of America think so, too.

Fewer than 24,000,000 people voted for the man who will be president of the country for the next four years. Over 78,000,000 people annually vote for life insurance—indicate their belief in it as an instrument of personal finance and as an essential in our economy—by paying premium dollars.

Life insurance is not only for the people, but of the people and by the people. In truth, it is not only a bulwark of Democracy, it is Democracy itself.

And, finally, consider that each policy affects at least two people—the policyowner and the beneficiary—and you will realize that Life Insurance is as widespread as our poulation.

Touch life insurance, and you touch all of America.

Harm life insurance, and you harm Democracy!

— Insurance Salesman

LIFE POLICY A VOLUNTARY BOND FOR FAMILY

When a man undertakes a big job for another man, it is often required that he give bond that guarantees he will complete the job. Then, if he fails, the bonding company steps in and completes the job for him.

When a man marries, he undertakes the greatest contract of his life—the job of taking care of his wife and family as long as care is needed. A life insurance policy is simply a bond which guarantees that if he fails, because of premature death, to do the job, the company will step in and complete it for him. No law requires him to give this bond; but, since it is his wife and his family who are concerned, shouldn't he be willing to give it voluntarily?

— Kansas City Lifetime

At a Hollywood party which I attended some time ago my host nodded to a bleached, middleaged fright and whispered to me, "That woman's got $20 million!"

"She needs 'em," I suggested.

"You're crazy!" he replied. "She doesn't need more than 10."

— John Van Tarr, True

Kas padeda savo artimui, tam ir Dievas padeda. Nepagailėkite tremtiniui aukos. Aukas siųskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

FIVE POLIO PRECAUTIONS ARE LISTED FOR PARENTS

Warning that the 1949 polio season is "just around the corner," the National Foundation for Infantile Paralysis today issued a list of precautionary measures to be observed by those in charge of children during the epidemic danger period which usually runs from May through October, reaching its peak during the hot, mid-summer months. The five easy-to-follow health rules for children are:

FIGHT INFANTILE PARALYSIS

1. Avoid crowds and places where close contact with other persons is likely.
2. Avoid over-fatigue caused by too active play or exercise, or irregular hours.
3. Avoid swimming in polluted water. Use only beaches or public pools declared safe by local health authorities.
4. Avoid sudden chilling. Remove wet shoes and clothing at once and keep extra blankets and heavier clothing handy for sudden weather changes.
5. Observe the golden rule of personal cleanliness. Keep food tightly covered and safe from flies or other insects. Garbage should be tightly covered and, if other disposal facilities are lacking, it should be buried or burned.

The National Foundation also listed the following symptoms of infantile paralysis: headache, nausea or upset stomach, muscle soreness or stiffness, and unexplained fever. Should polio strike in your family, call a doctor immediately. Early diagnosis and prompt treatment by qualified medical personnel often prevent serious crippling, the National Foundation pointed out.

The organization emphasized that fear and anxiety should be held to a minimum. A calm, confident attitude is conducive to health and recovery. Parents, it said, should remember that of all those stricken, 50 per cent or more recover completely, while another 25 per cent are left with only slight after effects.

If polio is actually diagnosed, contact the chapter of the National Foundation for Infantile Paralysis serving your community. The chapter will pay that part of the cost of care and treatment which patient or family cannot meet.

CUT OUT AND KEEP FOR REFERENCE

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VYKDOMASIS KOMITETAS

Kun. Jonas F. Baltusevičius, Dv. Vad., 1703 Jackson St., Scranton, Pa.
Leonardas Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Adv. Jonas J. Grigalius, Vice Prezidentas 52 G St., So. Boston, Mass.
Vincas T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
Petras J. Karašauskas, Iždininkas,
13 Garrahan Street, Lyndwood, Wilkes-Barre, Pa.
Jurgis K. Venslovas, Iždo Globėjas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, O.
Vincas Abromaitis, Iždo Globėjas, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Dr. A. J. Valibus, Dr. Kvotėjas, 104 So. Maple Ave., Kingston, Pa.
Matas Zujus, Redaktorius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

Leokadija Žemaitytė, 1419 N. Main Street, Scranton, Pa.
Pranas Katilius, 1059 Blair Avenue, Scranton, Pa.
Vincas Grieštaraitis, 84 Division Street, Pittston, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Pranas Rakauskas, 171 Crary Avenue, Binghampton, N. Y.
Pranas Andrulionis, 12 Cottage Street, New Britain, Conn.
Kazys D .Rubinas, 10503 Edbrooke Ave., Roseland, Illinois.

TEISMO KOMISIJA

Juozas Batvinskas, 94 Fulton Street, Wilkes-Barre, Pa.
Petras P. Muliolis, 6606 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Petras Medonis, 9030 Beverly Court, Detroit, Mich.

ŠVIETIMO KOMISIJA

Kun. Pranas M. Juras, 94 Bradford Street, Lawrence, Mass.
Kun. Dr. A. G. Rakauskas, 100 Freeport Rd., New Kensington, Pa.
Albina Poškienė, 6606 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Bronė Rakauskienė, 171 Crary Avenue, Binghamton, N. Y.
Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
Kun. Vytas Žemaitis, 258 Slocum Street, Kingston, Penna.

JAUNIMO KOMISIJA

Vincas Matikevičius, 235 Mosier Street, Nanticoke, Penna.
Reimondas Leškauskas, 16 Mill Street, Pittston, Penna.
Leona Bagdonaitė, 68 Elm St., Plymouth, Pa.
Jurgis Plitnikas, 55 Pierce Street, Plymouth, Pa.
Kun. Wm. Kwinn, 111—4th Street, Spring Valley, Illinois

ATVIRAS LAIŠKAS BALF'UI IR VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS

Gerbiamieji,

Tirolio lietuviai kreipiasi į Tamstas šiuo raštu ne tikslu ko nors prašyti, bet tikslu padėkoti.

Tirolio lietuviai gyvena sunkioje materialinėje būklėje. IRO neteikia mums jokios materialinės paramos, lygiai kaip neteikė jos buv. UNRRA. Mes esame šių institucijų visai apleisti ir ligšiol nebuvo atsižvelgta į mūsų prašymus sulyginti mus bent su kitais tremtiniais gyvenančiais Vokietijoje. Kadangi Austrijoje krašto šeimininkai, austrai svetimšaliams net paprasčiausio darbo neduoda, tad lieka mums vargą vargti ir kasdien liūdniau į ateitį žiūrėti, kol pagaliau laukiamoji emigracija išgelbės mus iš šios padėties.

Tamstos, Amerikos lietuviai, esate vienintelei, kurie mūsų neužmiršo ir kurie mūsų vargus palengvino. Iš Tamstų praėjusiais metais gavome rūbų ir avalynės siuntų. Tuo būdu Tamstos aprengėte ne vieną mūsų tautietį ir palengvinote žiemą perkęsti, kuri be jūsų pagelbos daugeliui būtų buvusi katastrofinga. Nesenai iš tamstų gavome CARE pakietų, kas ypatingai mūsų vaikams ir ligoniams palinksmino Kalėdų šventes. Pagaliau, Tamstos aukojote pinigais. Šiomis sumomis ne vienas tremtinys buvo pagydytas ar yra gydomas, ne vienas vargstąs buvo sušelptas, kad galėtų nusipirkti sau ir savo šeimai bent reikalingiausio maisto.

Visos šios Tamstų dovanos ne giminėms, ne geriems pažįstamiems, o visai nepažįstamiems tautiečiams parodo tamstų ypatingai geras ir jautrias širdis kurių pasaulis šiandieną taip mažai teturi. Tamstos turbūt ne nenujaučiate, kad šios dovanos ne kartą ir ne vienam išdžiovino išpuolusią vargo ašarą ir nušvietė veidą malonia šypsena.

Mes didžiuojamės ir džiaugiamės, kad lietuvių tautos žmonės, kur ir kada jie bebūtų, neužmiršta savo gimtosios šalies šauksmo, neužmiršta savo kilmės, savo šakos, ir nors neperlengviausiai gyvendami, aukoja, tikslu paremti vargan patekusius tautiečius, brolius lietuvius.

Lietuvių Raudonojo Kryžiaus Tirolio skyriaus valdyba, įgaliota visuotino narių susirinkimo, reiškia šiuo laišku visiems Amerikos lietuviams, susukojusiems rūbų, maisto ir pinigų, nuoširdžią padėką. Taip pat reiškiame nuoširdžią padėką BALF'ui, kuris organizuoja šį mūsų rėmimą.

Atleiskite mums, kad mes už visas iš Tamstų gautas gėrybes, deja, niekuo daugiau tuo tarpu negalime atsilyginti, kaip tik kukliu padėkos žodžiu.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Tirolio Skyriaus Valdyba

Innsbruck.

INFORMACIJA TREMTINIŲ REIKALAIS

New Yorko uoste laivus patinka lietuviai kunigai: Juozas Aleksiūnas ir Juozas Čekavičius. Jiedu padeda tremtiniams atlikti formalumus.

Be to, Brooklyno vyskupijos tremtinių raštinėje du kartu savaitėje—antradieniais ir penktadieniais—dežuoja lietuvis kunigas nuo 1 ligi 5 val. po pietų. Jie lietuvius interesantus informuoja tremtinių reikalais.

Kas nori tremtinių reikalais gauti informacijas, arba garantijų blankas užpildyti, gali kreiptis tomis dienomis ir valandomis į Diocesan Resettlement Committee, 191 Joralemon St., Brooklyn 2, N. Y. Galima kreiptis ir laišku lietuvių kalba.

San Diego, Calif.—Balandžio 24-tą lėktuvo nelaimėje žuvo du oro lenktynių lakūnai — Art Chester, 49 m., ir Bol. Heisel, 23 m.

NUPIGINTOS KNYGOS

Sveikata Ligoniams, gydymas ligų šaknimis ir žolėmis. Vardai lietuviškai, angliškai ir lotyniškai. Paaiškinimas ką ir kaip nuo ko vartoti lietuviškai. Kaina $1.00; apdaryta $1.25

Greičiausis Anglų Kalbos Mokytojas. Kaina 40c

Deklamacijos ir Dainos 25c

Slaptybė Kaip Lošti Kozyrom iš Pinigų. Kaina 25c

Perkant visas kartu $1.50. Atskirai, pilna kaina.

Taipgi turiu visokių naudingų žolių ir šaknų. Trejos devynerios—lietuviškos—60c. Turiu trūkžolių, čemeryčios, valerijonų, ramunėlių, puplaiškių, liepos žiedų ir kitokių.

PAUL MIKALAUSKAS

73 Compton Street Boston, Mass.

Gelbėkime vaikučius tremtyje, būkime mielaširdingi! Aukas siųskite United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

SEKMINGOS VLIK'O PIRMININKO PRAKALBOS

VLIK'o pirmininkas prelatas Mykolas Krupavičius balandžio 22-rą kalbėjo Binghamton'e. Ten surinkta virš šimto dolerių.

Balandžio 23-čią kalbėjo Scrantone—Šv. Juozapo parapijos svetainėje. Surinkta apie pustrečio šimto dolerių.

Pirmadienį, balandžio 25-tą kalbėjo St. Nicholas parapijos auditorijoje, Wilkes-Barre. Čia sukelta virš tūkstančio dolerių, priskaitant ir pittstoniečių įteiktą 500 dolerių sumą sukeltą minint Vasario 16-tąją.

Plačiau apie VLIK'o pirmininko prakalbas bus kitam numery.

VLIK'o pirmininko atsilankymo proga vietiniai anglų laikraščiai—The Wilkes-Barre Record, The Wilkes-Barre Times-Leader and Evening News ir Sunday Independent davė šaunių editorialų (Times Leader) ir plačių aprašymų apie dabartinę Lietuvos padėtį ir tautos kovą už laisvę ir nepriklausomybę.

ŠVČ. TREJYBĖS PARAPIJA STATYS NAUJĄ KLEBONIJĄ

Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapija, kuriai vadovauja klebonas kun. J. K. Miliauskas, jau pasiruošė statyti naują kleboniją. Pastatas bus sujungtas su bažnyčia ir parapijos svetaine. Pastatas bus dviejų aukštų ir turės puikiai įrengtą rūsį (basement). Dabartinis parapijos pastatas prie Meade St. bus pertaisytas dėl seserų vienuolyno. Statybai vadovaus arkitektas Carl J. Schmidt.

METINIS PARAPIJOS BAZARAS

Sugar Notch Šv. Petro ir Povilo parapijos metinis bazaras įvyks balandžio 30, gegužės 1 ir 2, 1949, parapijos svetainėje.

Bazaro komiteto garbės pirmininku yra vietinis klebonas kun. J. Aruškevičius.

Bazare lankytojai turės progų išmėginti savo giliukį prie įvairiausių lošių. Ten bus puikių ir vertingų dovanų.

Dar vienas dalykas į kurį verta atkreipti dėmesį—šaunios šeimininkės keps bulbinius blynus. Visi galės pasivalgyt iki soties.

Klebonas kun. J. Aruškevičius ir rengimo komitetas kviečia visus parapijiečius ir svečius lankyti bazarą, čia maloniai praleisti laiką ir paremt parapiją.

Rengimo komiteto sąstatas: kleb. kun. Jos. Auruškevičius—garbės pirmininkas; Elena Valčiauskienė—pirmininkė; Marijona Slabašauskienė, Elena Barusevičienė, Adelė Znanovicz, Eleanor Meldažienė, Mrs. Margaret Zemetro, Mrs. Mary Knapp, Petronė Valčiauskaitė, Elžbieta Slabašauskaitė, Marijona Zigmantavičiūtė, Mrs. Helen Conway, Mrs. Albina Dowling, Mrs. Margaret Wallace, Mrs. Bertha Adomaitis, Miss Betty Jane Norris, Miss Mary Walcheski, Miss Catherine Aruscavage, Miss Catherine Radzavicz, Miss Josephine Genner, Miss Patsy Zipay, Mrs. Delbert Višniauskas, Mrs. Connie Guber, Mrs. Adeline Rabbas, Mrs. Anna Kaminskas, Mrs. Marcella Jankauskas, Mrs. Jos. Adomaitis, Mrs. Connie Wodarczyk, Mrs. Julia Dageris, Mrs. Ona Zailskas, Mrs. Ona Žitkus, Mrs. Marijona Genderavich, Mrs. Ona Leikauskas, Mrs. Marijona Adomaitis, Mrs. Ona Sincavage, Mr. Charles Knapp, Baltrus Skučas, Juozas Valčiauskas, Sr., Juozas Valčiauskas, Jr., Povilas Zemetro, Jonas Vilkas, Albertas Rabbas, Petras Žitkus, Joseph Drake, Antanas Adomaitis, Edward Urban, Edward Valčiauskas.

A. A. Mirusiems

A. a. Mykolas Jakavonis, 72 metų amžiaus, gyv. 367 Phillips St., Lyndwood, Hanover Tonwship, numirė balandžio 21, palaidotas balandžio 25-tą iš Plymouth Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg. Paliko dukterį, šešis sūnus ir vieną seserį. Vienas sūnus Edvardas yra studentas jėzuitų noviciate, Warneesville. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, į šią šalį atvyko 1897 metais; 23 metus išgyveno Lyndwood'e.

A. a. Vincas Kušlonis, pirmojo pasaulinio karo veteranas, gyv. 267 Riley St., Sugar Notch, Pa., numirė balandžio 22, palaidotas balandžio 26-tą su bažnytinėmis ceremonijomis. Paliko du sūnus, seserį, brolį ir kitus artimuosius.

ŠIURPI TRAGEDIJA

Scranton, Pa.—Balandžio 18-tą 10 metų amžiaus Kenneth Kaye, žaizdamas belgišku pusiau automatišku revolveriu nukovė 5 metų brolį Stephen. Sujaudintas šiuo įvykiu, Kenneth pats mirtinai nusišovė.

LRKSA 90 KUOPOS NARIAMS

Hazleton, Pa. — Sekmadienį, gegužės 1-mą, tuoj po sumos, pas Petrą Stasiukonį, 109 E. Green St., W. Hazleton, Pa., įvyks svarbus LRKSA 90 kuopos susirinkimas. Visi nariai-narės dalyvaukite. Turėsime svarbių reikalų ir pasitarimų.

90 kp. valdyba

OMAHA, NEBRASKA

Pagaliau Laimėjo

Mūsų jaunuoliai vėl laimėjo "basketball" žaidimą. Jie nugalėjo ne tik pietinėje miesto dalyje visų parapijų teamus, bet ir visoje Omahoje. Čekai labai nenorėjo pasidūoti, kurių čia yra net trys parapijos, bet pagaliau ir tie turėjo nusilenkti prieš mūsiškius. Mūsiškiai laimėjo labai didelę ir gražią trofėją, kurią klebonas laikys savo globoje.

Aplankė ir Mus

Balandžio 10 d. vyskupas V. Brizgys aplankė mūsų koloniją. Iš ryto pašventino palmes ir atlaikė šv. Mišias kun. A. Bružo ir klebono asistoje, o vakare pasakė įspūdingą kalbą apie Lietuvos ir Bažnyčios reikalus. Mokyklos vaikai paįvairino programą keliais šokiais. Ta proga vyskupas nusifotografavo su tik ką atvažiavusiais tremtiniais, kurių turime jau netoli 30. Gi mūsų vyrai vėl sumetė $54.96, kurie pinigai buvo pasiųsti BALF'ui, kad padėjus kitiems tremtiniams.

Tremtiniai Daro Įspūdį

Tremtiniai, kurie mūs kolonijoj apsigyveno, daro didelį įspūdį į vietinius lietuvius bei kitataučius. Jie stengiasi dirbti, kad nebūtų našta dėl kitų, net giminių. Pavyzdžiui, Petras Adomonis dirba Brandeis krautuvėje. Pranas Odinas dirba prie Serum kompanijos, kur yra gaminami vaistai dėl gyvulių. Juozas Novakas gavo darbą ir apsigyveno garsiame "Boys Town". Jis sodina daržoves ir labai džiaugiasi, kad jo darbas tinka jo profesijai. Mat, jis buvo agronomas ir Lietuvoje. Danutė Adomonis ir Laima Drazdys gavo darbą ligoninėje. Kiti gavo darbus įvairiose vietose. Jie visi veržiasi į darbą. Vakarais jie lanko mokyklą, mokosi anglų kalbos, kad galėtų būti sekmingesni prie darbo ir gautų pilietybės popieras. Sekmadieniais pribūna į mūsų bažnyčią net ir tie, kurie toliau apsigyveno. Dieve, duok daugiau mums gerų tremtinių.

Numirė Pionierius

Numirė Vincentas Uždavinis. Jis čia ilgai gyveno. Turėjo valgomų daiktų krautuvę. Buvo geras katalikas ir didelis mūsų parapijos rėmėjas. Taip pat numirė Aleksandras Biekša ir palaidotas su bažnyčios apeigomis.

Vietinis

NEWARK, N. J.

Didelis Koncertas ir Balius

Įvyks gegužės (May) 1, 1949, Šv. Jurgio draugijos salėje, 180 New York Ave., Newark, N. J.

Rengia Šv. Jurgio Draugija ir Brooklyno Angelų Karalienės parapijos choras.

Pradžia 4 P. M. Įžanga $1.00.

Gražią dainų ir sceniškų šokių programą išpildys Brooklyn'o Angelų Karalienės parapijos choras, vadovaujant varg. P. Dulkei. Dainuos solistės, duetai, kvartetai ir bus suvaidinta scenos veikalėliai.

Po koncerto bus šokiai, tad visi galės linksmai šokti lietuviškus ir amerikoniškus šokius prie gero orkestro muzikos.

Chorui akompanuos Jonas Skarulis, pasižymėjęs pianistas.

Rengėjai

PRANEŠIMAS LRKSA NARIAMS

ROSELAND, Ill. — Kaip paprastai, 33 kp. susirinkimai laikomi antrą sekmadienį mėnesio, bet iš priežasties pikniko, kuris bus gegužės 8-tą, mūs kuopos susirinkimas nukeliamas į sekantį sekmadienį—gegužės (May) 15, 1949, tuo pačiu laiku ir vietoj, kaip paprastai. Visi nariai prašomi atsilankyti.

Tarsimės metinio išvažiavimo ir kitais kuopos reikalais.

K. D. Rubinas, rašt.

BALF'O PIRMININKAS IŠVYKO SVEIKATOS TAISYTI

BALF'o pirmininkas kun. dr. Juozas B. Končius dalyvaudamas Federalinės D. P. Komisijos konvencijoje Chicagoje sunegalavo ir jo sveikata buvo tiriama Šv. Kryžiaus ligoninėje, kur dr. Simonaitis nuėmė kordiogramą ir rado širdies defektus dėl persidirbimo.

Gydytojo patariamas kun. dr. J. B. Končius pertraukia visuomeninį darbą dviems mėnesiams ir išvyksta atostogų sveikatai pataisyti.

Tremtiniai dėkoja BALF'ui už suteiktą jiems pagalbą. Atsiųsk ir tu savo dolerį, kad mes galėtumem tau padėkoti už savo brolio gelbėjimą.

Pasiųsk savo dolerį dar šiandien: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

KVIESKIME DAUGIAU TREMTINIŲ

Pastaruoju laiku prasidėjo didesnis tremtinių atvykimas. Balandžio mėnesį jau turėsime virš 2000 lietuvių tremtinių, atvykusių į J. A. Valstybes pagal D. P. aktą įš 1948 m.

Iki šiol daugiausia atvažiuotokie tremtiniai, kurie turi giminių ir pažįstamų čia Amerikoje. Blogesnis reikalas su tais lietuviais, kurie neturi giminių bei artimų pažįstamų. Jie laukia iš savo tautiečių, kad ir jie nebus apleisti, kad ir jiems atsiras kvietėjas šiame krašte, kuris suteiks jiems pirmą pagalbą, padės susirasti gyvenimo ramumo, kurio jie tiek išsiilgę per ilgus metus, praleistus varge ir skurde.

Daugelis tremtinių nesulaukdami iš savo tautiečių garantijų išvyksta į kitas tolimas pasaulio šalis. Yra daug mūsų tautiečių, kurie gyvena nesusispaudę ir galėtų atsikviesti tremtinių šeimą, suteikiant jiems laikinai kokį kambariuką. Praktika parodė, kad dauguma atvykusių tremtinių susirado sau darbą, butą ir gali be baimės gyventi.

Todėl nebijokime kviestis nors ir nepažįstamų lietuvių tremtinių. Jie bus begaliniai dėkingi savo kvietėjams, kurie bus atlikę tikrai gailestingą darbą. *Dievas laimina tuos, kurie ištiesia pagalbos ranką savo tautiečiui.*

Prašomi visi lietuviai, tiek senesni gyventojai, tiek naujai įsikūrusieji, kurie tik turi bent kambariuką, neatidėliojant siųsti neįvardintas garantijas B. A. L. F. BALF'as mielu noru patarpininkaus per savo atsovus Vokietijoje, kurie yra arčiau prie tremtinių ir parinks pageidaujamus kandidatus.

Neatidėkite gero darbo rytdienai. Tremtinių pervežimas jau vyksta sparčiai ir greitu laiku atvyks po 1,500 lietuvių per mėnesį ir daugiau. Mums labai svarbu, kad nepritruktume garantijų, nes jei jų pritruksime, tai kitos tautybės, apsukresnės, išnaudos ir mūsų tremtinių imigracija nukentės. Nesibijokite dėl darbo garantijų. Jei jūs pagelbėsite tremtiniui susirasti darbo, tai jau bus pakankama garantija. Svarbu tik, kad pradžioje suteiksite tremtiniui pastogę, kur jis atvykęs galėtų apsigyventi.

Tat kvieskite skubiai tremtinius. Būkime vieningi, kaip kad yra žydai.

Kun. Dr. Juozas B. Končius,
BALF'o pirmininkas

NUMIRĖ RABINAS WISE

New York. — Balandžio 20-tą numirė įžymus žydų vadas rabinas Stephen S. Wise, 75 metų amžiaus. Velionis buvo kilęs iš Vengrijos.

Paskutinėmis dienomis jis savo pareiškimais buvo sukėlęs katalikų vadų protestus. Mat, rabinas Wise pareiškęs, kad didžiausia krikščionių grupė Amerikoje pritaria karui. Kadangi katalikai sudaro didžiausią atskirą krikščionių grupę, tai aišku buvo, kad tie kaltinimai buvo taikomi katalikams.

Rabinas Wise yra daug pasidarbavęs viso pasaulio žydijai neaplenkiant ir naujai įsteigtos Izraelio valstybės.

Welch, W. Va.—Balandžio 20 kalinys Silas Clark, juodukas, norėdamas pabėgti iš kalėjimo nukovė policistą Boss Johnson ir sunkiai pašovė kalėjimo tarnautoją T. N. French, vienok ir pats žuvo nuo policisto kulkos.

Carthage, Tenn. — Balandžio 25-tą šryžkelėje traukinis suvažinėjo troką. Žuvo dešimt asmenų, iš kurių devyni yra vienos šeimos. Vienas asmuo sužeistas.

ADM. KIRK PASKIRTAS AMBASADORIUM MASKVAI

Washington.—Balandžio 20-tą paskelbta, kad vice admirolas Alan C. Kirk yra paskirtas naujų ambasadorium Sovietų Rusijai.

Paskyrimas įvyko laiku, kuomet pasigirdo nepatikrintų žinių apie Sovietų Rusijos norą tartis su aliantais Berlino blokados reikalais.

Prieš tai buvęs ambasadorium gen. Walter Bedell Smith iš tos vietos rezignavo ir sugrįžo aktyvėn militarėn tarnystėn.

Admirolas Kirk yra 60 metų amžiaus, yra tarnavęs laivyne, buvęs ambasadorium Belgijoj ir ministeriu Luksemburge.

Charleston, W. Va.—Balandžio 25-tą kryžkelėje traukinis suvažinėjo A. Edwards, 38 metų, ir jos trys vaikai.

Erie, Pa.—Balandžio 24-tą nuo nuodingų pilių numirė dviejų metų amžiaus Kathleen Shaffer.

Ar žinai, kad kūdikiai gimsta ir pas D. P., o gyvenimas eina savo keliu? Pagelbėk kūdikiams gyventi, kad užaugtų geri tėvynainiai.

Auką siųsk: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

"SENAS, nes 40, 50, 60?" —ŽMOGAU, TU KVAILAS

Užmiršk savo amžį! Tūkstančiai yra tvirtų sulaukus 70. Mėgink "pepping up" su Ostrex. Turi toniką del silpno, slėgiančio jausmo iš priežasties stokos kūnui geležies, ką daugelis vyrų ir moterų vadina "senatve." Mėgink Ostrex Tonic Tablets dėl stipryhės, jaunesnio jausmo. Naujas "su-pažinimui" dydis tik 50c. Parduodamas visur ir visose vaistinėse.

KINIJOJE VIDAUS KARAS VĖL LIEPSNOJA

Nanking.—Balandžio 20-tą naminis kiniečių karas vėl atsinaujino. Komunistų jėgos pagal Yangtze upę keliose vietose pradėjo veržtis pirmyn. Kanuolių trenksmas buvo girdimas pačioje sostinėje. Smarkios kautynės ėjo prie Pukow, Kiengpu, Wuhu, Hsiaokan ir Hankow.

Ilgą laiką ėjo derybos tarp raudonųjų ir nacionalistų. Raudonieji, stipriai remiami Sovietų Rusijos, statė tokias pasidavimo sąlygas, kurias priėmdami nacionalistų lyderiai turėjo pasirašyti sau mirties dekretą. Tad jie pasirinko žūtbūtinę kovą.

Gal būt, artimos dienos parodys, kur Kinija atsidurs. Jungtinės Amerikos Valstybės ir kitos demokratijos turėjo geriausius norus padėti kiniečiams apsiginti nuo raudonųjų ir Maskvos dominacijos, bet kai ištisos divizijos su amerikiečių pristatytais ginklais ir amunicija pradėjo persimesti į raudonųjų pusę, Washingtonas pradėjo abejoti, ar apsimoka [illegible] ginklus ir amunicij[illegible].

Balandžio 20-tą paskelbta, kad komunistų jėgos užpuolė du britų laivus buvusius Yangtze upėje. Britų laivyno autoritetai paskelbė, kad karo laive "Sloop Black Swan" žuvo 15 asmenų, o kruzery "London" žuvo 11 asmenų.

Balandžio 21-mą anglai pasiuntė dar du laivu gelbėti savo laivą "Amethyst", kurį sunkiai sužalojo raudonųjų artilerija. Kautynėse su raudonaisiais britai iš viso prarado 42 kareivius ir virš 100 sužeistų.

Raudonųjų jėgoms artėjant prie Nanking'o, nacionalės vyriausybės oficialai pasitraukė iš sostinės ir susimetė į saugesnes vietas.

Balandžio 25-tą paskelbta, kad raudonųjų jėgos, be didesnės opozicijos iš nacionalistų pusės, užėmė sostinę Nanking. Raudonųjų vadovybė taipgi giriasi, kad Shanghai ir Hangchow turi spąstuose 300,000 nacionalės vyriausybės kareivių.

VELTUI DĖL DUSULIO

Jeigu jūs kenčiate tas baisias dusulio atakas, kurios jus smaugia ir apsunkina kvėpavimą, jei poilsio miegas yra negalimas iš priežasties sunkaus kvėpavimo, neužmirškite atsikreipti į Frontier Asthma kompaniją išmėginimui **veltui Frontier Asthma Medicine,** priemonės dėl laikinos symptomatiškos pagalbos bronchinio dusulio priepuoliuose. Nėra skirtumo, kur jūs gyventūt ir kokį pasitikėjimą turėtūt bile priemone esančia po saule, atsikreipkit dėl šio išmėginimo uždyką. Jums tas nieko nekaštuos. Rašykite angliškai.

Adresuokite: Frontier Asthma Co., 462 Niagara Street, 729-C, Frontier Bldg., Buffalo 1, N. Y.

"GARSO" KNYGYNE

GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

ŠVENTASIS RAŠTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS

J. E. Arkiv. J. Skvirecko vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalų Darbų aprašymą; laiškus Apaštalų: Šv. Povilo, Šv. Jokūbo, Šv. Petro, Šv. Jono, Šv. Judo ir gilųjį ateinančių iš ano pasaulio dalykų Apreiškimą, surašytą apaštalo Šv. Jono. Naujame Testamente yra surašytas Viešpaties Jėzaus darbai ir stebūklai.

ŠVENTASIS RAŠTAS tai yra KNYGA knygų. Todėl patys užsisakykite jį ir užsakykite mūsų broliams, kurie yra karo audrų išblaškyti. Jie yra labai išsiilgę lietuviškų knygų. Stipriais audeklo apdarais $3.00; popieriniais viršeliais—$2.00.

ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS ŽODYNAS
(English-Lithuanian Dictionary)

Mes siūlome jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra laikomas vienas iš geriausių. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. Parduodavo po $4.00; dabar mes jums siūlome bargeną—atiduodame už $3.00.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—
Skaitymai Kiekvienai Dienai

Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. Kaina tik $4.00.

THE STORY OF LITHUANIA—Nauja Lietuvos Istorija

Parašė kun. Tomas Chase (Čižauskas). Išleido Strafford House, Inc. Žemėlapiai, kronologija, 390 pp. Kaina $3.50.

KATEKIZMAS—Anglų ir Lietuvių Kalbose

Parašė kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas. Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtosios kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalba. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai. Kaina: 20c už vieną; 15c perkant 5 ar daugiau.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridikulį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Kaina 25 centai.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Penna

CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ BANKINĖ ĮSTAIGA

PAVASARIO LAIKAS, tai yra TAISYMO ir NAUJŲ NAMŲ STATYMO LAIKAS. Bet nuolatinis taupymas ant depozitų yra TIKRAS STATYMAS LAIMINGO GYVENIMO ATEITYJE.

Kiekvienas Taupymas iki $5,000.00 Garantuojamas J.A.V. Valdžios

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N

6712 Superior Ave. HE. 2498